

Workshoprapport

Havets årti: Bæredygtig fiskeri og akvakultur (Temagruppe 7)

Hirtshals 1.-3. april 2025

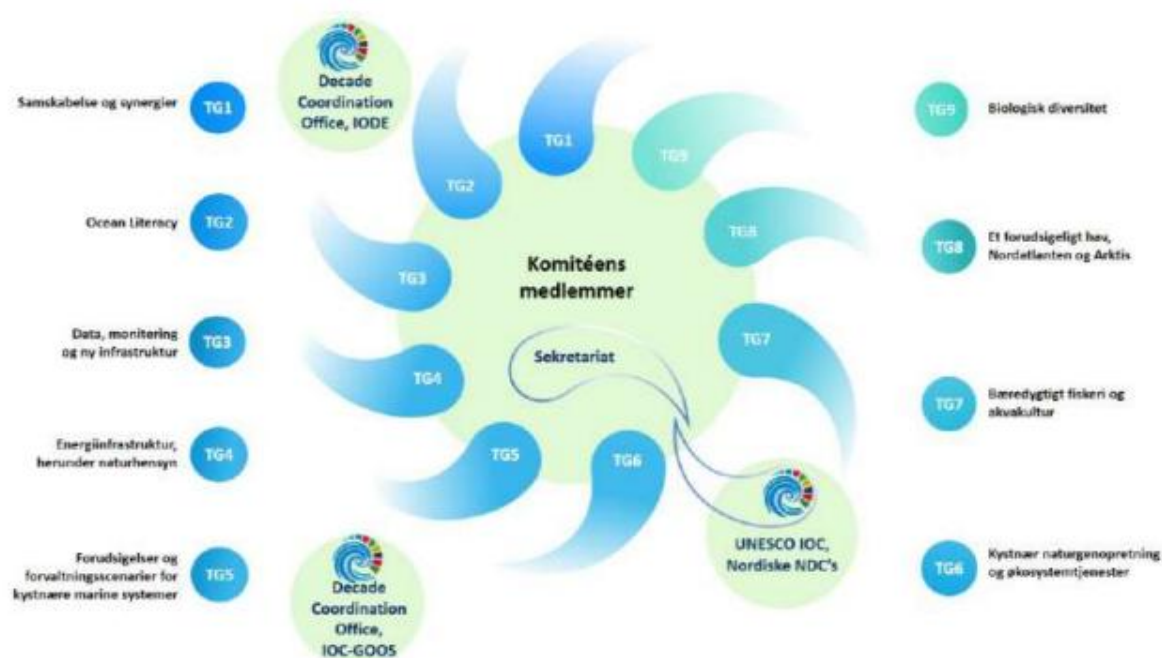
Indhold

BAGGRUND.....	3
WORKSHOP 1: HIRTSHALS, DANMARK	4
FORMÅL.....	4
OUTPUT.....	4
PROGRAM	4
RESULTATER.....	6
BOBLER OG POST IT 'S	6
<i>Fiskeri</i>	<i>6</i>
<i>Akvakultur</i>	<i>7</i>
<i>Generelle perspektiver</i>	<i>7</i>
VIDENSHULLER OG LØSNINGER.....	7
<i>Havets årti udfordring 3: Sikre bedre forståelse af fiskeriets og akvakulturens rolle i en verden med stigende befolkningstal og behov for fødevarerproduktion</i>	<i>8</i>
<i>Havets årti udfordring 2: Bidrage til en mere kvalificeret diskussion af fiskeriets og akvakulturens forvaltning, eg. dets rolle i MSP, herunder sameksistens med andre sektorer og ikke mindst behovet for genopretning og bevarelse af sunde økosystemer</i>	<i>8</i>
<i>Havets årti udfordring 4: Sikre en bedre forståelse af hvordan fiskeri og akvakultur kan udvikles og forvaltes i tråd med ønsket om en retfærdig havøkonomi.....</i>	<i>8</i>
OPSAMLING.....	9
OPLÆG TIL NÆSTE WORKSHOP.....	9
BILAG 1 DELTAGERLISTE	10

Baggrund

I februar 2023 blev der afholdt en konstituerende workshop for komiteen for havets årti (www.havetstiaar.dk) med deltagelse af centrale aktører fra Færøerne, Grønland og Danmark. Komiteen arbejder for at identificere, generere og aktivere viden, som skal bane vejen for bæredygtig benyttelse af vores fælles havområder og løse de relaterede samfundsudfordringer. Komiteen er etableret i lys af den globale Ocean Decade, 2021-2030 under opfordring af UNESCO-IOC. Komiteen er registreret i FN-systemet, og dets aktiviteter skal bidrage til og opfylde FN's bæredygtighedsmålsætninger med særligt fokus på SDG mål 14: 'Livet i havet' - Bevare og sikre bæredygtig brug af verdens have og deres ressourcer. Komite-arbejdet er ledet af DMI.

Komiteens arbejde understøttes af bredere involverende og åbne temagrupper (figur 1). Temagruppen om Bæredygtigt fiskeri og akvakultur (TG7) har som mål at etablere erfaringsudveksling og identificere videnshuller om bæredygtig udvikling af fiskeri og akvakulturproduktion i Danmark, Grønland og Færøerne. Gruppen arbejder desuden for, at FN's udfordringer og målsætninger, som formuleret i Havets Årti, adresseres og kommunikeres bredt.

Figur 1. Overblik over den dansk, grønlandske og færøske komiteen for havets årti inklusiv temagrupper.

I regi af temagruppe 7 Bæredygtigt fiskeri og akvakultur, er der etableret et netværksprojekt, som er støttet af Nordisk Ministerråd gennem AG Fisk-gruppen.

Projektet er planlagt som en række workshop med det formål at sikre erfaringsudveksling og identificere videnshuller om- og mulige løsninger for bæredygtig forvaltning og udvikling af fiskeri og akvakulturproduktion i Danmark, Grønland og Færøerne.

Nærværende rapport beskriver indhold og resultater af første af fire planlagte workshops. Første workshop blev afholdt i Hirtshals, Danmark den 1.-3. april 2025 med primær fokus var på Danmark. De efterfølgende workshops vil blive afholdt i henholdsvis Grønland og Færøerne med fokus på disse lande efterfulgt af en afsluttende workshop, hvor også de øvrige nordiske lande inviteres med.

Workshop 1: Hirtshals, Danmark

Temagruppen har på tidligere møder identificeret følgende udfordringer med ophæng i havets årti som gruppens omdrejningspunkt:

- Challenge 3: Sustainably feed the global population.
- Challenge 2: Protect and restore ecosystems and biodiversity.
- Challenge 4: Develop a sustainable and equitable ocean economy.

Formål

At identificere videnshuller og pege på mulige løsninger for bæredygtig udvikling og forvaltning af fiskeri og akvakultur i Danmark, Færøerne og Grønland.

Output

- Bedre forståelse af udfordringer og løsninger – i hver nation og på tværs.
- Beskrivelse af manglende viden.
- Forslag til projekter og løsninger.

Program

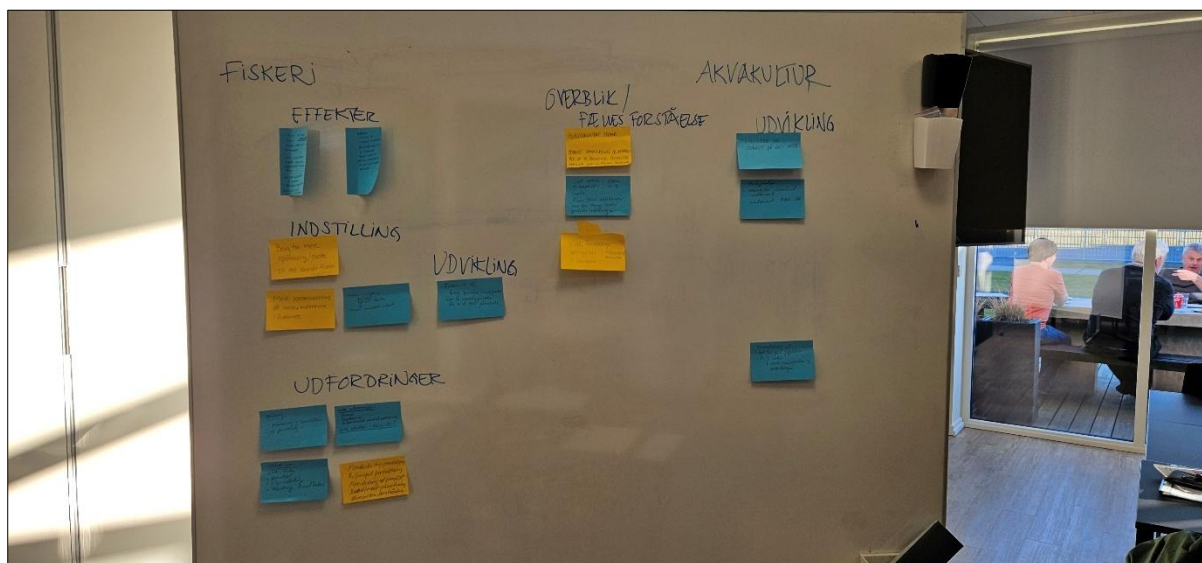
Tid	Emne	Ansvarlig
Tirsdag 1. april		
12:00-12:15	Velkomst og kaffe	Anja Boye/Helle Torp
12:15-12:45	Introduktion til workshop, program og bordrunde (forventninger til workshopen)	Anja Boye/Helle Torp
12:45 – 13:30	Fiskeri og Akvakultur i Grønlandsk perspektiv	Grønland
13:30 – 14:15	Fiskeri og Akvakultur i Færøsk perspektiv	Færøerne
14:15 – 14:30	PAUSE	

14:30 – 16:00	Fiskeri i dansk perspektiv	Henrik Mosegaard/Anja Boye/Troels Hegland
16:00 – 17:30	Workshop – udfordringer, muligheder og perspektiver	Anja Boye/Helle Torp
19:00 -	Middag på Lilleheden	
Onsdag 2. april		
8:00 – 9:00	Akvakultur i dansk perspektiv	Per Bovbjerg
9:00 - 10:15	Transport til Skagen	
10:15 –	Oplæg ved DPPO Pelagisk (FFSkagen)	Lise Laustsen
	Besøg FF Skagen	Lise Laustsen
	Besøg 3. part	Lise Laustsen
13:00 - 14:00	FROKOST	Lise Laustsen
14:00 - 15:00	Besøg Skagen Salmon/Pelagisk Trawler	Per Bovbjerg/ Lise Laustsen
15:00 - 16:15	Transport til Hirtshals	
16:30 - 17:30	Prøvetanken og Ocean cluster	Jordan Feekings
17:30 -	Dagens afrunding – bobler snack og post it ´s	Anja Boye/Helle Torp
Torsdag 3. april		
6:30 - 7:45	Fiskeriauktion	Henrik Lund
7:45 – 8:40	Fartøj/Hirtshals fiskeriforening	Henrik Lund
8:40 – 9:30	Hotel og morgenmad, tjek ud	Alle
9:30 – 10:00	Redskabsudvikling i dansk fiskeri	Jordan Feekings
10:00 – 10:45	Workshop: Videnshuller og løsninger	Anja Boye/Helle Torp
10:45 - 11:00	PAUSE – gå til Maripure	
11:00 – 12:00	Besøg Maripure	Per Bovbjerg/Damien Balkin
12:00 - 12:40	FROKOST	
12:40 – 13:30	Workshop: Videnshuller og løsninger	Anja Boye/Helle Torp
13:30 – 14:00	Afrunding inkl. næste workshop – hvor og hvordan	Anja Boye/Helle Torp

Resultater

Bobler og post it 's

På dag 2 blev der afholdt en 'post it-session', hvor workshopdeltagerne individuelt og/eller i dialog med kollegaer, skulle nedfælde deres foreløbige indtryk ud fra afholdte oplæg og besøg i Skagen og Hirtshals. Workshopdeltagernes indtryk og umiddelbare tanker fra en dag med besøg hos en lang række af aktører, blev grupperet under overordnede overskrifter, som angivet nedenfor.

Figur 2. Gruppering af workshopdeltagernes umiddelbare indtryk.

Fiskeri

Effekter

- Klimaændringer – hvordan påvirkes fiskerierne.
- Ressourceafgift – skal det implementeres i dansk fiskeri.
- Effekter af trawl – dialogen om fiskerieffekter burde være mere nuanceret.
- Hvis ikke trawlfiskeri, hvor skal proteinerne så komme fra.
- Effekt af lukkede områder på target species – medfører måske u hensigtsmæssige udnyttelse af en given fiskeriressource.

Indstilling til fiskeri

- Brug for mere opbakning/støtte til de danske fiskere.
- Mere opmærksomhed på succeshistorierne i fiskeriet.
- Vildtfanget fisk – branding, MSC-certificering, regulering, CO2.

Udvikling

- Fiskeri og AI – nye løsninger og muligheder herunder behov for udviklingsprojekter – der er stort potentiale.

Udfordringer

- Fælles udfordringer på tværs af de tre lande – bifangst, registrering, automatiseret kontrol/registrering.
- 100% udnyttelse af fangst i alle tre lande.
- Fredede topprædatorer.
- Bifangstforvaltning.
- Fordeling af profit.
- Bundtrawlpåvirkning.
- Økosystemforståelse.
- Brændstof.
- CO2 udledning.
- Påvirkning som følge af trawlfiskeri.
- Nuancering af trawlfiskeri og påvirkning.

Akvakultur

Udvikling

- Akvakulturs rolle ift. ”feed the global population” i de tre lande – forskellige muligheder og udfordringer.
- Akvakultur er svaret på det meste.
- Landbaseret akvakultur i Grønland.
- Landbaseret RAS i Danmark.

Generelle perspektiver

- Helhedsorienteret tilgang – afdække sammenhæng og afhængighed af de forskellige sektorer – afsætning, økonomi, levet liv, påvirkning mv.
- Mange fælles udfordringer, men også mange landespecifikke udfordringer.
- Vildt forskellige betingelser i både fiskeri og akvakultur og landene imellem.
- Klimaændringer ift. fiskeri og akvakultur – hvad gør vi?

Videnshuller og løsninger

Herunder fremgår de videnshuller workshopdeltagerne diskuterede og noterede forslag til løsninger inden for de tre havets årti udfordringer som tidligere er identificeret og prioriteret af temagruppen:

Havets årti udfordring 3: Sikre bedre forståelse af fiskeriets og akvakulturens rolle i en verden med stigende befolkningstal og behov for fødevareproduktion

- Enighed om fiskeri- og akvakulturproduktions aftryk og hvad denne må være.
- Hvad er den tilgængelige biomasse og hvor meget kan hentes? Vigtig viden ift. behovet for fødevareproduktion nu og i fremtiden.
- Politisk vilje til produktion, påvirkning og arealanvendelse (forsk. forhold/ vilkår i de 3 lande) – license to operate – også fra befolkningen.
- Information om fiskeri og akvakultur (effekter) på et oplyst grundlag til befolkningen - hvor skal proteinerne komme fra?
- Generel diskussion om fødevareproduktion og påvirkning.
- Hvilken rolle spiller Rigsfællesskabet som en global fiskeriaktør?
- Hvor mange munde mætter fiskeri og akvakultur i Rigsfællesskabet? Herunder hvordan er balancen mellem fiskeri/akvakultur-kulturen og fiskeforbruget i Rigsfællesskabet, og hvordan ændre det sig over tid? (DK: fattig kultur/stor leverandør, FO: balanceret kultur og leverandør, GL: rig kultur og stor leverandør).

Havets årti udfordring 2: Bidrage til en mere kvalificeret diskussion af fiskeriets og akvakulturens forvaltning, eg. dets rolle i MSP, herunder sameksistens med andre sektorer og ikke mindst behovet for genopretning og bevarelse af sunde økosystemer

- Hvordan får man i højere grad og hurtigere bragt nye forvaltningsmuligheder og redskabsudvikling i spil for at beskytte havets økosystemer?
- Hvordan får vi bedre vidensdeling og erfaringsudveksling på tværs af rigsfællesskabet?
- Hvordan skaber man nye fiskerier og markedsmuligheder for invasive arter?
- Hvordan ser sameksistensproblemer ud i de forskellige lande og kan vi lære af hinandens erfaringer?

Havets årti udfordring 4: Sikre en bedre forståelse af hvordan fiskeri og akvakultur kan udvikles og forvaltes i tråd med ønsket om en retfærdig havøkonomi

- Akvakultur og vækst forudsætter bl.a. adgang til foder (også fra fisk).

- Cirkeløkonomi i de forskellige produktionsformer.
- Hvordan ser 'samfundskontrakten' ud i de forskellige dele af rigsfællesskabet?
- Hvordan har man 'ramt balancen' mellem økonomi, sociale hensyn og miljøet - og de brede samfundsinteresser og dem, der direkte får deres udkomme (profit) fra fiskeriet og akvakulturen?

Opsamling

Workshoppen var den første af fire og der blev under vejs drøftet både muligheder for videre samarbejde og projekter. Deltagerne fik et overblik over en bred vifte af interessenter og aktører samt deres gensidige afhængighed inden for fiskeri og akvakultur.

Der blev skabt forbindelser og drøftet ideer under workshoppen, som vil blive udviklet videre under den kommende workshops, mens muligheden for bilaterale samarbejde afsøges allerede nu.

Oplæg til næste workshop

Det blev besluttet at næste workshop skal afholdes i Grønland i sensommer/efteråret 2025.

Grønlands Naturinstitut er tovholder på planlægningen.

På baggrund af diskussioner, workshopinput, oplæg og besøg under første workshop i Danmark, er der identificeret følgende emner som input til anden workshop der skal finde sted i Grønland:

- Fiskeri og akvakulturens rolle i fødevareforsyning - hvilket aftryk kan accepteres, hvad er samfundskontrakten, vægtning i de tre lande.
- Ressourcefordeling mellem fiskeriets aktører.
- Afhængigheder mellem fiskeri og akvakultur og evt. anden produktion.
- Identificere samarbejde og/eller forskningsprojekter inden for gruppen og med eksterne – workshopdeltagerne give pitch om muligheder set fra deres vinkel samt umiddelbare next steps.
- Skabe forbindelse mellem relevante interessenter – overveje om der er nogle af dem vi har mødet ved første workshop, som vil være relevant at tage med til næste workshop for at koble dem sammen med nogen fra det land vi skal besøge.

Bilag 1 Deltagerliste

Navn	Institution
AnnDorte Burmeister	Grønlands Naturinstitut
Helle Siegstad	Grønlands Naturinstitut
Niels Boeknaes	Royal Greenland
Mikkili Skourup	Fiskeriorganisationen QAK
Erna Olsen	FIRUM
Kim Stobberup	MSC
Josefin Ekstedt	Aalborg Universitet
Troels Hegland	Aalborg Universitet
Rasmus Hedeholm	Uafhængig fiskeriekspert
Henrik Mosegaard	DTU Aqua
Priyanka Chandiran	FVM
Anja Boye	DTU Aqua
Helle Torp Christensen	DTU Aqua
Henrik Lund	DFPO
Lise Laustsen	DPPO
Per Bovbjerg	DTU Aqua
Jordan Feekings	DTU Aqua